

Bevarandeplan för Natura 2000-området Ängelholms kronopark SE0420233

Ängelholms kronopark, Foto: Maria Sandell

Grunduppgifter om Natura 2000-området Ängelholms kronopark

Län:	Skåne
Kommun:	Ängelholm
Läge:	2 km V Ängelholm
Markägare:	Stiftelsen för Fritidsområden i Skåne
Areal:	205.7 ha
Skyddsform:	Naturresept, Ängelholms strandskog, 2010-04
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 1998-01. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12. SAC fastställt av Regeringen 2011-03. Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2018-12-20 respektive 2018-12-21.
Reviderad:	2018-10.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen. Om ett Natura 2000-område också ingår i ett annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, finns det gällande föreskrifter för området, dessa finns att läsa i beslutet till naturreservatet samt i skötselplanen. Bevarandeplanen för Natura 2000-området hänvisar i mycket till skötselplanen och utgör därför en enklare form av bevarandeplan. Bäst läses de tre dokumenten tillsammans.

Vad är en Natura 2000-art eller en typisk art?

Bevarandeplanen redovisar flera kategorier av arter. *Natura 2000-arter* är utpekade skyddade arter som listas i art- och habitatdirektivets bilaga 2 eller i fågeldirektivets bilaga 1. Bevarandeplanen ska ha med bevarandemål för dessa arter. Tillstånd krävs alltid för åtgärder som riskerar att påverka dessa arter negativt. *Typiska arter* är indikatorarter vars förekomst

indikerar gynnsamt tillstånd för en utpekad naturtyp. *Karaktäristiska arter* ska stödja tolkningen av en viss naturtyp. Arter kan vara både typiska och karaktäristiska. *Prioriterade arter* och naturtyper är de arter/naturtyper som är utpekats som mest hotade enligt art- och habitatdirektivet och vars utbredning huvudsakligen ligger inom EU:s territorium, de är markerade med en asterisk. Dessa prioriteringar ska skiljas från de prioriteringar av arter och naturtyper som görs i bevarandeplanen när åtgärder prioriteras för att arten eller naturtypen ska få gynnsam bevarandestatus. Rödlistade arter är en sammanställning av arters status när det gäller risk att dö ut inom ett lands gränser. En nationell *rödlista* publiceras vart femte år av ArtDatabanken och finns för denna bevarandeplan förtecknad i boken *Rödlistade arter i Sverige 2015*. *Fridlysta arter* är förtecknade i Artskyddsförordningen. Det är förbjudet att plocka, fånga, döda, eller på annat sätt samla in eller skada vissa växter och djur. *Ågp-arter* är hotade arter med ett särskilt åtgärdsprogram för att förbättra artens överlevnadsmöjligheter.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se

Mer information om naturreservat

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/skane/bildanaturreservat eller
telefon 010-224 10 00

Karttjänsten Skyddad natur webbplats: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden	8
Bevarandemål.....	8
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	10
Naturtyper	10
Natura 2000 – arter.....	12
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	12
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	14
Skydd och reglering.....	15
Prioriterade bevarandeåtgärder	15
Restaureringsåtgärder	15
Löpande skötsel	15
Uppföljning	15
REFERENSER.....	16
BILAGOR	16
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	17
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	18
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	19
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	20

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Ängelholms kronopark är belägen, strax söder om Rönneås utlopp i Skälderviken. Området utgörs av tallskog och ett sanddynssystem med allt från embryonala dyner närmast kustlinjen till äldre trädbeklädda dyner inåt landet. Kustområdet var trädlöst på 1600-talet. För att hejda sandflykten planterades större delen av området med träd under 1700 och 1800-talen, framförallt med tall men även björk, ek, al och en. Spår efter sandflykt finns i den östra delen av området i form av fossila- och antropogena dyner. Skogsbruk har förekommit i området, men partier av skog kan ändå dateras bakåt till 1700-talet.

Mot havet förekommer ett smalt bälte med öppna, gräs eller risbeklädda sanddyner men i övrigt är sanddynerna trädbeklädda. Dessa är mycket variabla och omfattas av ett bälte med tall som gränsar mot de öppna dynerna, ett större område med äldre tallar och en del död ved, sumplövskog med al och björk och inåt landet, där marken blir torrare, återkommer tallskogen. Hela det varierade dynlandskapet är av ekologiskt och, framförallt, zoologiskt intresse med stor betydelse för fåglar, fladdermöss, insekter och andra organismgrupper. Området ligger strax utanför Ängelholm och utnyttjas flitigt året runt för friluftsliv och sandstranden är uppskattad som badplats på sommaren. Vandringsleder och rastplatser finns för att främja allmänhetens upplevelse av naturen.

Ängelholms strandskog är belägen på ett slättland, Ängelholmsränkan, där urbergsytan är kraftigt nedsänkt och överlagrad av sedimentära bergarter, lerskiffer och sandsten. Den sedimentära berggrunden överlagras i sin tur av mäktiga jordlager. Den dominerande jordarten inom Natura 2000-området är flygsand, men på ett par platser överlagras flygsanden av ett tunt lager torv.

Precis som många andra kustnära sandmarker har även Ängelholms inlandsdyner drabbats av igenväxning med bergtall och vresros. EU-projektet SandLife började under 2012 att utföra restaureringsarbete för att återställa det öppna dynlandskapet. En av förhoppningarna med restaureringen var att arter som fältpiplärka och havsmurarbi med tiden skulle återvända till området. Tillsammans med många andra djur och växter trivs dessa två arter i sandiga miljöer där vegetation med blommande örter blandas med sandblottor.

I övrigt gällande områdesbeskrivning hänvisas till skötselplanen för naturreservatet Ängelholms strandskog.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Ängelholms kronoparks naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
Sublittoral sandbankar - Sublittoral sandbank fri från vegetation (1113)		57,0	57,0
Embryonala vandrande sanddyner (2110)	2,3		2,3
Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner, 2120)		1,2	1,2
*Permanent kustnära sanddyner med örtvegetation (grå dyner, 2130)		11,6	11,6
*Urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär (2140)		1,3	1,3
Kustnära trädklädda sanddyner (2180)		58,0	58,0
*Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)		6,6	6,6
Total areal naturtyper		137,9	
Total områdesareal		205,7	
Natura 2000-arter	Bevarandestatus		
♦ Tumlare <i>Phocoena phocoena</i> (1351)	Icke fullgod		
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
♦ ny art/naturtyp som inte är beslutad av Regeringen			

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är framförallt sanddynerna och naturvärdena kopplade till dessa miljöer och de finns i naturtyperna embryonala vandrande sanddyner (2110), kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita sanddyner, 2120), permanenta kustnära sanddyner med örtvegetation (grå dyner, 2130), urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär (2140) och kustnära trädklädda sanddyner (2180).

Motivering:

Natura 2000-området är en del av ett nästan fem kilometer långt område med vandrande sanddyner. Kraftig avverkning under medeltiden resulterade i ett avskogat landskap. Stora problem med erosion orsakad av vind ledde till att skog planterades med syfte att begränsa sandflykt. 1739 startade storskaliga planteringsprogram. Spår av sandflykten finns fortfarande kvar. Skogsbruk har förekommit, men partier av skogen kan ändå dateras bakåt till 1700-talet. Hela området är ekologiskt och zoologiskt intressant med stor betydelse för bland annat fåglar, fladdermöss och insekter. Området ligger inom naturreservatet Ängelholms Strandskog. Natura 2000-området Ängelholms kronopark är beläget strax utanför Ängelholms stad och utnyttjas flitigt för friluftslivet.

Bevarandemål

Areal

Arealen av sublittoral sandbankar – sublittoral sandbank fri från vegetation (1113) ska vara minst 57,0 hektar. Arealen av embryonala vandrande sanddyner (2110) ska vara minst 2,3 hektar. Arealen av kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita sanddyner, 2120) ska vara minst 1,2 hektar. Arealen av permanenta kustnära sanddyner med örtvegetation (grå dyner, 2130) ska vara minst 11,6 hektar. Arealen av urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär (2140) ska vara minst 1,3 hektar. Arealen av kustnära trädklädda sanddyner (2180) ska vara minst 58,0 hektar. Arealen av lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) ska vara minst 6,6 hektar.

Strukturer och funktioner m.m. – terrestra miljöer

Embryonala (2110) och vita sanddyner (2120) ska få utvecklas fritt för att sedermera kunna övergå i senare successionsstadier med permanenta sanddyner (2130). Ingen plantering eller insådd av sandbindande växter får ske. Arealerna av grå (2130) samt urkalkade sanddyner (2140) får öka på bekostnad av trädklädda sanddyner (2180). Solexponerade miljöer och

strukturer ska utgöra ett inslag. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karakteristisk för naturtypen. De i naturtypen ingående borsttåtel- respektive ljung/kråkbärsamhällen ska bevaras och dess karaktär och artsammansättning skall utvecklas. Den naturliga, interna dynamiken i de öppna sanddynsområdena ska bevaras genom att så få ingrepp som möjligt görs. Hela arealen med öppna sanddyner är fri från träd och buskar. Skogen på de trädklädda sanddynerna ska hållas flerskiktad och olikåldrad där en naturlig trädförnygring tillvaratas. Omfattningen av slitaget på alla typer av sanddyner ska beaktas och anpassas så att den gynnsamma bevarandestatusen för naturvärdena optimeras.

Sumpskogarna med klibbal ska tillåtas utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd. Naturliga processer, såsom trädens förnygring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Naturliga hydrologiska förhållanden och grundvattennivåer som ger upphov till markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongsvist ska påverka dynamik och struktur. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd; död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar; träd med hackspettsbohål.

Naturtypen lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) är extra känsliga för ändringar i grundvattennivå samt ändring av grundvattnets kemiska egenskaper och temperatur

Strukturer och funktion m.m. – akvatiska miljö

Exploatering, antropogen påverkan eller påverkan i form av byggnation, muddring, dumpning, redskap som skadar botten, båttrafik (svall, ljud), ankring, sandutvinning, vistelse, utsläpp av olja och kemikalier, degradering av tillrinnande vattendrag ska inte inverka negativt på viktiga processer, funktioner, strukturer samt karakteristiska- och typiska arter. Tillförsel av energi, inbegripet undervattensbuller, ska ligga på nivåer som inte påverkar marina livsmiljöer, landmiljöer eller arter på ett negativt sätt. Hydrografiska villkor i form av tidvatten, vattenstånd, strömmar, vågor, sötvattensflöde och vattenutbyte ska variera naturligt i tid och rum. Permanenta förändringar av hydrografen genom byggnation eller annan enskild- eller samverkande verksamhet har inte negativ påverkan på utbredning och långsiktig utveckling för naturtypen sublittoral sandbankar, livsmiljöer, samhällen och associerande arter. Naturliga processer som leder till transport av sand såsom sanddrift, erosion och ackumulation, ska tillåtas verka. Vattenkvaliteten ska vara god¹. Den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och andra kemikalier ska vara i koncentrationer som inte resulterar i negativa direkta eller indirekta effekter på arter och funktioner i naturtypen. Sublittoral sandbankar fria från vegetation (1113) ska ha en naturlig morfologisk utveckling. Det ska finnas förutsättningar för fiskars uppväxt, speciellt för plattfisk. Bottenfaunan ska vara karakteristisk för naturtypen. Främmande arter, stammar, genetiskt modifierade organismer eller organismer vars genetiska egenskaper förändrats på annat sätt ska inte inverka negativt

¹ Vattenkvaliteten ska enligt Vattendirektivet ha god ekologisk och kemisk status. Enligt Havsmiljödirektivet är kravet att kvaliteten ska vara av god miljöstatus. Direktiven överlappar från strandlinjen till en sjömil utanför baslinjen.

artsammansättningen eller variation av arter genom ändrade konkurrensförhållanden, genetik och/eller smittspridning

Typiska arter

Typiska arter ska förekomma i livskraftiga populationer inom Natura 2000-området.

Natura 2000-arter

Naturtypen sublittoral sandbankar ska fungera som livsmiljö för tumlare (*Phocoena phocoena*).

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Sublittoral sandbankar – Sublittoral sandbank fri från vegetation (1113)

Det marina området som tillhör Ängelholms kronopark sträcker sig cirka 300 meter ut från strandlinjen och tangerar tremetersdjupkurvan. Bottenmaterialet närmst kusten består av sand, grus och sten medan och övergår till finsand ut mot områdets yttergräns. I området har förekommer relativt höga tätheter av sandmask, sandmusslor och tusensnäckor har påträffats. Fler arter finns säkert inom området och bottenarna utgör troligen uppväxtmiljö arter av plattfisk som skrubbskädda och rödspätta.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus på grund av kunskapsbrist och att vattenkvalitén bedömts till måttlig status.

Embryonala vandrande sanddyner (2110)

Embryonala vandrande sanddyner (2110) finns längst västerut i Natura 2000-området och utgör främst den flackare delen av stranden. Sanddynerna bildas då sand forslas upp på stranden av vågorna och sedan förs vidare med vindens hjälp. Naturtypen är dynamisk och skiftar utformning till följd av havets och vindens påverkan. Embryonala vandrande sanddyner är ett förstadium till kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita sanddyner, 2120) och därmed en förutsättning för naturlig dynamik i sandområden. Vegetationen är sparsam och utgörs av enstaka saltarv, sodaört, mållor och strandkvickrot.

Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner, 2120)

De vita dynerna utgör sanddynssuccessionens andra stadium, efter de embryonala vandrande sanddyner (2110). De vita dynerna domineras av sandrör, med övriga arter såsom strandråg,

sandstarr, rödsvingel och nässlor. Större vresrosbuskage förekommer och är under kontinuerlig spridning.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd av förekomst av igenväxningsvegetation.

Permanent kustnära sanddyner med örtvegetation (grå dyner, 2130)

Permanent kustnära sanddyner med örtvegetationen (grå dyner, 2130) utgör sanddynssuccessionens tredje stadium och uppkommer efter, och oftast innanför, de vita dynerna (2120). Sand ackumuleras fortfarande på dynerna, men inte i lika hög grad som på de vita dynerna (2120). Permanent kustnära sanddyner med örtvegetation (2130) domineras av sandrör, borsttåtel och sandstarr, med övriga arter såsom flockfibbla, gulmåra, styvmorsviol och monke. Större vresrosbuskage förekommer och är under kontinuerlig spridning.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd av förekomst av igenväxningsvegetation.

Urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär (2140)

Urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär (2140) vandrar inte och utgör ett senare successionsstadium än de grå dynerna (2130). De permanenta dynerna är näringsfattiga och sura till följd av urlakning och har en hedartad vegetation som domineras av olika ris. Dynerna domineras av kråkris och ljung. Övriga arter är sandstarr, rödsvingel, stensöta, kärringtand och rotfibbla.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd av förekomst av igenväxningsvegetation.

Kustnära trädklädda sanddyner (2180)

Kustnära trädklädda sanddyner (2180) utgör ett av de senare stadierna i sanddynssuccessionen och förekommer där sand inte har ackumulerats på länge. En större del av landarealen utgörs av trädklädda sanddyner där trädskiktet domineras av tall. Stråk av blandskog med bl.a. tall, gran, björk och rönn förekommer i anslutning till fuktigare eller före detta fuktigare partier. De trädklädda sanddynerna bör ha en krontäckning som varierar. Inom området som gränsar till de öppna dynerna bör krontäckningen variera mellan 30 och 70 %. Fältskiktet består främst av ris och mossor och markvegetationen domineras av kruståtel och lingon, med övriga arter såsom blåbär, knärot, ljung, kråkbär, väggmossa och renlavar. På lägre liggande partier är marken fuktigare med al, björk, viden och asp.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd av brist på blottad sand.

Lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080)

Naturtypen har tidigare utgjorts av dynvåtmark. Sumpalskog har utvecklats där dikningar inte torkat ut marken och fältskiktet domineras av bl.a. tuvtåtel, dvärghäxört, veketåg och flera starrarter som t.ex. rankstarr, slokstarr och vippstarr. Naturtypen är häckningsbiotop för bl.a. mindre hackspett.

Naturtypen har icke fullgod bevarandestatus till följd likåldrigt trädsikt.

Natura 2000 – arter

Tumlare Phocoena phocoena (1351)

Tumlaren är en liten tandval där vuxna djur är 1,4–1,7 meter långa. De kan ses ensamma eller i små grupper. I svenska vatten förekommer tre genetiskt distinkta populationer och utav dem tror man att både östersjöpopulationen och bälthavs-populationen nyttjar havsområdet runt Falsterbohalvön delar av året. Tumlaren är en migrerande art som rör sig över stora områden och det finns inga exakta populations-gränser samtidigt som kunskapsbristen om arten är stor.

Tumlaren har ett högt energibehov, särskilt vuxna dräktiga och digivande honor, och är starkt knuten till produktiva områden. Vanligen rör de sig i områden med ett vattendjup på 20 till 200 meter men honor med kalvar kan gå in på grunt vatten, ända in på 1,5 till 2 meters djup. Tumlaren följer till viss del sina bytesdjurs vandringar. Fet stimfisk, som till exempel sill eller den art som har högst energiinnehåll för tillfället, men även bottenlevande fisk står på menyn.

Tumlare blir könsmogna vid tre till fyra års ålder men endast 25-30 procent av honorna blir så gamla att de lyckas föda upp en kalv. Honan är dräktig i cirka tio månader och föder en kalv varje eller vartannat år. Kalven föds under försommaren och dias under cirka tio månader. Under denna tid är kalven i stort behov av honan för sin överlevnad. Arten är förhållandevis kortlivad, cirka tolv år, om de når vuxen ålder, och har låg reproduktionsförmåga vilket gör den mycket känslig för människorsakad dödlighet.

Tumlaren är helt beroende av sin hörsel för att överleva vilket gör den mycket känslig för buller. Den använder sig av ekolokalisering för att kommunicera, navigera och för att hitta föda.

I den senaste rapporteringen enligt art- och habitatdirektivet är statusen angiven som dålig (U2) i både den atlantiska och baltiska regionen.

Tumlaren har inte fullgod bevarandestatus på grund av att kunskapsbristen om arten är stor.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller skogsbruksåtgärder ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan är tänkt att användas som ett verktyg vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som påverkar Natura 2000-området. OBS hoten är oftast reglerade i föreskrifterna för beslutet om naturreservat.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

Akvatiska miljöer

- All form av exploatering, såsom anläggningsarbeten, byggnation, grävning, schaktning, muddring, sprängning, utfyllnad, täkt, förankringar, dragning av kablar och ledningar, drift av anläggningar med flera, i eller utanför området, kan förstöra eller skada naturtyper och påverka arter. Påverkan kan ske genom att naturtyper tas i anspråk, påverkan på vattenutbyte, substrat- och strömförhållanden, grumling av vatten med flera. Exploatering genererar buller och vibrationer, kan ge ökad belysning, kan leda till markpackning och slitage genom tramp. Exploatering leder till ökad mänsklig aktivitet, fler farkoster och maskiner rör sig i och igenom området vilket stör eller skrämmer bort djur i eller ifrån deras livsmiljöer.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Oljeutsläpp.
- Utfiskning av fiskebeståndet.
- Spridning av invasiva arter.
- De största hoten mot tumlare är som bifångst i fiskenät, undervattenbuller, utfiskning eller förändringar i fiskfaunan som gör att kvaliteten på födan försämras, exploatering eller fragmentering av viktiga livsmiljöer samt miljögifter.

Terrestra miljöer

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning, planteringar, dikesrensning eller dämningar. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Utdikning, dränering och andra ingrepp ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.
- Spridning av invasiva arter.
- Igenväxning med bland annat vresros, tall eller asp. Området kommer vara beroende av mänsklig störning och naturvårdsarbete.
- Lågt slitage från bl.a. besökare i dynmiljöerna.

- Fragmentering utgör ett hot
- Avverkning av skog inom området eller i omkringliggande områden.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen.
- Produktionsinriktat skogsbruk i, och ofta även i anslutning till ett objekt. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på naturliga störningar i skogen.
- Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art-och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådats med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken.

Skydd och reglering

Natura 2000-området Ängelholms kronopark är skyddat som naturreservat sedan 2010.

Man får inte bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika eller fylla ut, man får inte plantera eller så gräs, buskar och träd, man får inte avsiktligt störa eller påverka djurlivet, man får inte plocka, gräva upp eller på annat sätt skada växter, mossor, lavar eller vedlevande svampar, man får inte avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra eller elda död ved m.m.

Länsstyrelsen anser att de nödvändiga bevarandeåtgärderna är reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

Inom sandområdet bestående av vita-, grå-, och risdyner ska avverkning, uppräckning, uppgrävning och bortforsling av träd och buskar genomföras. Borttagning av invasiva arter, brännässlor och upplagda tånghögar ska genomföras. Inom naturtypen kustnära trädklädda sanddyner (2180) ska äldre tallar och ekar frihuggs för att medge solbelysning av mark och stammar. Inom naturtypen lövsumpskogar av fennoskandisk typ (9080) ska gran avverkas och åtgärder ska genomföras så att dikningseffekten upphör. Tallskogen ska öppnas i en bråd intill de öppna dynerna så att där finns gläntor med bar sand och en övergång från gles skog (30-50 % krontäckning till den slutna skogen längre in).

Restaureringsåtgärder

- Inom SandLife har åtgärder genomförts på en totalyta av ungefär 15 hektar, i eller i närheten av naturtyper med sanddyner. Åtgärderna har bestått av borttagning av bergtall (inkl. stubbar), djupgrävning för att få fram ren sand, borttagning av vresros genom djupgrävning och siktning av sand samt bränning och röjning av igenväxning.
- Se skötselplan

Löpande skötsel

- Se skötselplan

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Andersson, S., Stål, J. & Magnusson, M. 2007. *Inventering av Natura 2000-områden i Skälderviken, Jonstorp – Vegeåns mynning, Ängelholms kronopark*. Marine Monitoring vid Kristineberg AB.
- ArtDatabanken 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktablad (1992–2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Johnmark, J. 2010. *Skötselplan för naturreservatet Ängelholms strandskog, Ängelholms kommun Skåne län*. Länsstyrelsen Skåne.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund
- Rosquist, G. 2005. *Bevarandeplan för Natura 2000-område Ängelholms kronopark*. Länsstyrelse Skåne.
- Sandell, M. 2013. *Sand Life (Life 11 NAT/SE/000849): Restaureringsplan för Natura 2000-området Ängelholms strandskog, SE0420233 i Ängelholms kommun*. Länsstyrelsen Skåne.
- SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.
- Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.
- Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Gabrielle Rosquist

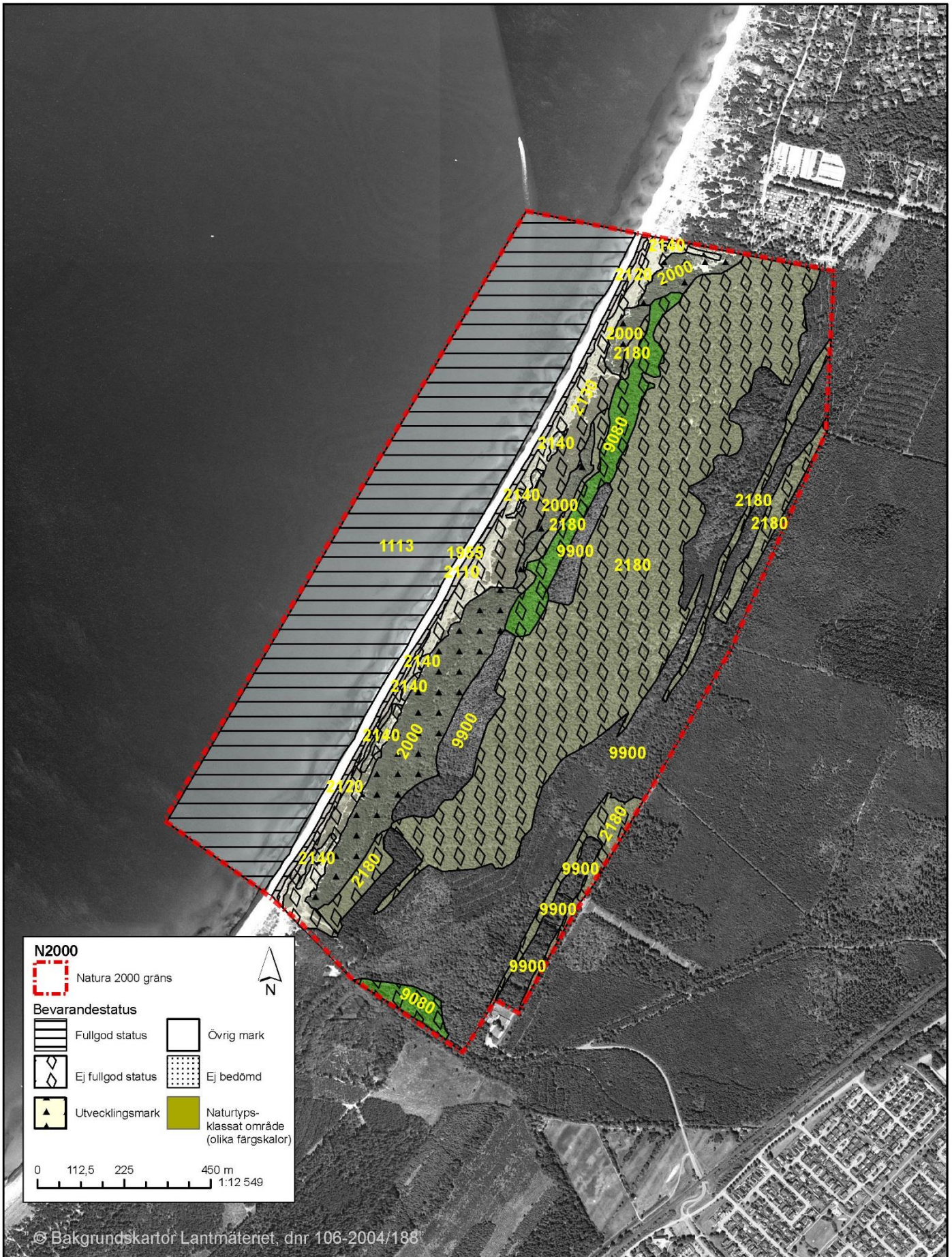
Senast reviderad 2018-10-22 av Erik Fridolf och Lena Svensson

Natura 2000-området Ängelholms kronopark, SE0420233 med naturtyper.

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 1113 - Sublittoral sandbankar - Sublittoral sandbank fri från vegetation
- 2110 - Kustnära vandrande sanddyner
- 2120 - Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner)
- 2130 - Kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation (grå dyner)
- 2140 - Kustnära urkalkade permanenta sanddyner med kråkbär
- 2180 - Kustnära trädklädda sanddyner
- 9080 - Lövsumpskog

Icke-naturtyper

- 1955 - Ickenatura-stränder - Sandstränder
- 2000 - Sanddominerade miljöer
- 9900 - Ickenatura-skog

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B1, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Klittviol	<i>Viola tricolor subsp. curtisii</i>	VU
	Knärot	<i>Goodyera repens</i>	NT
	Sandmålla	<i>Atriplex laciniata</i>	EN, F
	Ålgräs	<i>Zostera marina</i>	ÅGP
Insekter	Brokig ängsfly	<i>Oligia versicolor</i>	NT
	Gulfläckig igelkottsspinnare	<i>Hyphoraia aulica</i>	EN, ÅGP
	Vickerglasvinge	<i>Bembecia ichneumoniformis</i>	NT
Däggdjur	Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	F, B4
	Tumlare	<i>Phocoena phocoena</i>	VU, F, ÅGP, B2, B4
Fåglar	Brandkronad kungsfågel	<i>Regulus ignicapilla</i>	VU, F
	Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	NT, F
	Gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU, F
	Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT, F
	Nattskärra	<i>Caprimulgus europaeus</i>	F
	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT, F
	Svart rödstjärt	<i>Phoenicurus ochruros</i>	NT, F
	Svarthakad buskskvätta	<i>Saxicola rubicola</i>	EN, F
	Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	F
Svampar	Dynlaxskivling	<i>Laccaria maritima</i>	NT
	Dynstinksvamp	<i>Phallus hadriani</i>	VU
Grod- och kräldjur	Huggorm	<i>Vipera berus</i>	F

Bevarandeplanen för Ängelholms kronopark

Syftet med Natura 2000-området Ängelholms kronopark i Ängelholms kommun är att bevara de värdefulla sanddynerna och de flora- och faunavärden som är knutna till dessa. Området ligger strax utanför Ängelholm och utnyttjas flitigt året runt för friluftsliv och sandstranden är en uppskattad badplats på sommaren.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane